

IZARDIZKO ETA AMORRUZKO TANTAK

Manuel Unzué

OLERKIAK

MANIKI

Plastiazko mudi lehenak
kiskurrak de horiak
zorian erreza aurpegiak
undo amaitutako goiputzak.

Ezki neskei inguruetan
oktu fiok, kaskarriak
opentutak o motorrean
gareko azken zaldunak.

DRUGA ONURAGARRIEN HIZTEGI
EPISTEMOLOGIKO LABURRA

TABAKOA: BAKETSUA, ERRAUXKA
ARDOR: PIZKORRA, ODOITSUA
JATXISA: BARNERAKORRA, HARRONKA
BOKALINA: ELUTSUA, NEKAEZINA
ANPETAK: NABARRAK, UDUKORRAK
MARIA: BERDEA, ALAITSUA
HEROINA: ILUNA, ERANSKORRA
POPPER: GARDENA, SUBITOKOA
PEYOTE: AUSKALO, ATZERAKORRA
MUSKARIA: ARRISKUTSUA, GORRINDOA

IZARDIZKO ETA AMORRUZKO TANTAK

Jose Manuel Unanue

MANIKI

Plastikozko mutil lerdenak
kiskurrak ile horiak
zorion erreza aurpegian
ondo amaitutako gorputzak.

Euli neskaz inguratuta
esku finak, kaskarinak
oparitutako motorrean
gaueko azken zaldunak.

DROGA ONURAGARRIEN HIZTEGI EPISTEMOLOGIKO LABURRA

TABAKOA: BAKETSUA, ERRAUXKA
ARDOA: PIZKORRA, ODOLTSUA
JATXISA: BARNERAKORRA, MARROIXKA
KOKAINA: ELURTSUA, NEKAEZINA
ANFETAK: ÑABARRAK, URDURIKORRAK
MARIA: BERDEA, ALAITSUA
HEROINA: ILUNA, ERANSKORRA
POPPER: GARDENA, SUBITOKOA
PEYOTE: AUSKALO, ATZERAKORRA
MUSKARIA: ARRISKUTSUA, GORRINGOA

GAU GORRIA

Atzerritik etorri ziren
infernua gorriko hegalariak

Oskorri okerra zabalduz
zuhaitzen belztasun gainetik.
(Ez beldurtu, Josetxo)

Belardi gainean antxintxiketan
burdinezko arantzen aurrean.
(Eta zenbat geratu, Josetxo)

Lurrak ikara oinetan
aienak lau haizetan.
(Entzun, ez ikaratu Josetxo)

Zelaia mitxoletaz ereina
gorputzez agudo betea.
(Ez zenuen ikusi, maitia)

Tripak beteta balute lez
supositorio higuigarri jaurtikiz.
(Trumoiak beldurtzen bazaitu nola ez eztrandak)

Hitz sakratua Espainetan zaramatenek
bidali zizkiguten zakur hertzainak.

Ardi gorri, zuri, beltz, denak
hesian sartzeko asmoz.
(Gorriak, gorriak izan dira!
Pentsa erasi zizuten, Josetxo)

Baina gezurra koadro batean
margotuta geratu zen.

Arbola ere hantxe
geldi geratu zen
ekaitza baretu arte
baitarako zioen:

Makina haize beltz
jasan dut oraindino
sustarrak sakonak ditut
ez naute botako.

Eraman deixala hostoak
udaberri erdian
ni berriz loratuko naiz
hurrengo urtean.

IGARKIZUNA

Atso zahar bat zen
oilo beltz bat zen.

Ez zuen gandorrik
ez eta lumarik.

Erruten ez zuen
berba egiten ere ez.

Esan nion purra-purra
ia koskatu zidan sudurra.

Zer ote zen?

DOLUZKO GUARDASOLA EZ ERAMATEARREN

Eguraldi zikinpean
bazterrak txupatzen
ormari natxekio.

Bisuts higuigarria
txintxinak kokoraino
zipristin ugari.

Aurpegi berdinak
antzarik gabe
ohizko espaloitik.

Jende hauek
bizitzaren beste alboa
ez dezagute.

ILUNTZEAN

Hilgora gazta bigun atzetik
jada agertu da Artizarra.

Hauekin bat batera
hegaz dabil saguzaharra.

Oskorria, laranja itzala
mugatzen mendien marra.

Altzoan baserriko argia
damaio lur izarra.

“DECIMA”-ohia

(Calderón de la Barca, J. Iriartek itzulia)

Zure kristau jokaera
lohitzen duen zeta hori
heuren hil-ohiala landu zuten
zizareen lana izan zen.
Beheko aldean ere
zurea irentsiko dute.
Zertaz zaitezke harrotu
eta zertan da zure loria
zizare batzuk janzen bazaituzte
eta beste batzuk biluztuko?

ORAIN INORK BEHAR EZ DUEN AULKIA

(Evaristo Carriego, J. Iriartek itzulia)

Begirada mahaigaineko kopan iltzatua
aspalditxotik zegoen aita gogoetan;
platerari uko egin dio oraintxe bertan;
zopa ikutu barik, irentsi txistua.

Noizean behin, ezkutuka ia,
isilean bata edo bestearen begirada
aulki zahar hutseraino heltzen da
norbaitek, ahaztuta, aurrean ipinia.

Eta aurpegiak oro ilundu ahala
koilaren hotsa eten da bereahala
zeren temaz, ihes egiten ez duen
ideia iraunkor horrek bultzatua legez,
mutikoetatik gazteenak galdetu duen
amaren itzulera noiz denez.